

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації

Палачової Катерини Володимирівни на тему:

«Виміри композиторської творчості

в українській музичній культурі XXI століття»

на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 – «Музичне мистецтво» з галузі знань 02– «Культура і мистецтво»

Публічну презентацію наукових результатів дисертації
проведено на засіданні кафедри інтерпретології та аналізу музики
Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського
«15» червня 2024 року, протокол № 14

Обґрунтування теми. Дисертацію присвячено дослідженню вимірів композиторської творчості як системи функцій діяльності композитора. Автор дисертації, перебуваючи в професійному мистецькому середовищі, осмислює композиторську творчість у функціональній множинності її проявів «зсередини» власного творчого досвіду. З урахуванням зміни ціннісних настанов та форм комунікації у музичній культурі XXI століття уможлиблюється оновлення методології аналізу творчості митців у відповідності до мистецької практики. Отже, *актуальність теми* обумовлена: 1) сформованими в музикознавстві передумовами для уможливлення моделювання функцій композиторської творчості у мистецькій практиці XXI століття; 2) необхідністю привернення уваги до композиторської творчості регіональних осередків Сходу та Півдня України як невід'ємної складової української музичної культури XXI століття.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертацію виконано на кафедрі інтерпретології та аналізу музики згідно з планом науково-дослідницької роботи Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського в рамках комплексної теми «Інтерпретологія як інтегративна наука» (протокол №4 від 30.11.2017 р.). Тему дисертації затверджено на засіданні вченої ради ХНУМ імені І. П. Котляревського (протокол № 4 від 26.11.2020 р.).

Мета дослідження – обґрунтувати виміри композиторської творчості як систему функцій діяльності композитора (на матеріалі мистецької практики XXI століття).

Об'єкт дослідження – діяльність композитора як складова музичної культури; **предмет** – композиторська творчість у функціональній множинності її проявів.

Матеріалом дослідження обрано партитури та відеозаписи творів: 1) представників Запорізького обласного осередку Національної спілки композиторів України М. Попова, Г. Хазової, Н. Боевої, Д. Савенка; 2) молодій генерації харківських композиторів Д. Малого, В. Богатирьова, К. Палачової;

3) аудіо-партитури музики до вистав О. Дмитрієвої у Харківському державному академічному театрі ляльок імені В. А. Афанасьєва; 4) аудіо-, відео- та публіцистичні матеріали, пов'язані з творчими проектами 2020-х років за участі молодих харківських композиторів.

Методи дослідження. Концепція дослідження обумовила вибір наступних наукових підходів, що складають міждисциплінарну єдність: *історико-культурний* – задіяний при дослідженні культуротворчих процесів в українській музичній культурі ХХІ століття; *когнітивний* – уможливує засади теоретичного моделювання в процесі музикознавчої аналітики; *системно-діяльнісний* – забезпечує обґрунтування вимірів композиторської творчості; *компаративний* – застосований для моделювання вимірів композиторської творчості за функціями та формами комунікації; *стильовий* – пов'язаний з виявом специфіки індивідуальної композиторської творчості як системи мислення; *структурно-функціональний* – скеровує аналіз музичної композиції; *семантичний* – спрямований на увиразнення знакової системи твору; *інтерпретативний* – націлений на тлумачення видів діяльності митця в сучасному глобалізованому світі.

Теоретична база дослідження спирається на загальні та спеціальні напрями сучасного музикознавства: *українська музична культура ХХІ століття* (О. Берегова; І. Коновалова); *постать композитора та композиторська творчість* (І. Драч, В. Батанов, О. Берегова, Л. Кияновська, М. Ковтунова, О. Коменда, Т. Кумеда, І. Коновалова, Д. Малий, А. Муха, Н. Савицька, О. Щетинський); *музична регіоніка* (Л. Кияновська; Є. Кеменчеджи, А. Кравченко; А. Литвиненко; Т. Мартинюк; О. Ущипівська; В. Щепакін); *теорія жанру та стилю в музичному мистецтві* (І. Коханик, Д. Купіна, О. Овсяннікова-Трель, Г. Савченко, С. Шип); *аналіз музичних творів* (О. Цехмістро, О. Зінкевич, І. Коханик, Г. Савченко); *музика в театрі* (О. Білас, О. Мацепура, Х. Новосад-Лесюк, М. Ужинський, Г. Фількевич); *музична семантика* (О. Александрова, О. Козаренко, О. Овсяннікова-Трель, Б. Сюта); *теорія комунікації та музична інтерпретологія* (О. Злотник, І. Коновалова, Ю. Ніколаєвська, Л. Шаповалова).

Наукова новизна отриманих результатів. В українському музикознавстві *вперше*: розроблено систему вимірів композиторської творчості в українській музичній культурі ХХІ століття; запропоновано дефініцію «вимір композиторської творчості» як інструмента методології когнітивного музикознавства; введено в науковий обіг низку творів композиторів Запоріжжя (Концерт-фантазія для фортепіано з симфонічним оркестром Д. Савенка, «Меса пам'яті» М. Попова, кантата «Lobet Gott» Г. Хазової); охарактеризовано діяльність композитора як творчого наставника у закладі вищої освіти (зокрема на кафедрі композиції та інструментування ХНУМ імені І. П. Котляревського) у світлі сучасних вимог до фахової профілізації «Композиція»; виявлено специфіку функціонування музики в Харківському державному академічному театрі ляльок імені В. А. Афанасьєва (новітні вистави режисерки О. Дмитрієвої) як втілення виміру композиторської творчості у театрі; висвітлено композиторську творчість у експериментальних проектах 2020-х років за участі

харківських композиторів, у тому числі воєнного часу. *Отримала подальший розвиток* типологія творчості Н. Боевої, М. Попова, Д. Савенка, Г. Хазової.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості використання матеріалів дисертації для вивчення дисциплін «Історія української музики», «Аналіз музичних творів», «Сучасна музика», «Композитор і аудіовізуальні мистецтва», «Робота режисера з композитором», «Сучасні оркестрові стилі» для бакалаврів, магістрів та аспірантів вищих музичних навчальних закладів освіти України.

Апробація результатів дослідження. Основні положення роботи були викладені автором у доповідях на міжнародних науково-творчих конференціях: «Явище школи в музичному виконавстві та музикознавстві: історія та сучасність» (Одеса, 30.12.2020 р.);

«Музична комунікація у питаннях та відповідях» (Харків, 15-18.01.2021 р.);

«Сучасне слово про мистецтво: наука і критика» (Харків, 4-6.03.2021 р.; Харків, 13-14.02.2023 р.; Харків, 13-14.02.2024 р.);

«Fresh science» (Київ, 25-26.03.2021 р.);

«Мистецтво та шляхи його осмислення в дослідженнях молодих науковців» (Харків, 1-3.04.2021 р.);

«Мистецтво та наука в сучасному глобалізованому просторі» (Харків, 17-18.05.2021 р.; Харків, 21-22.05.2022 р.);

«Богатирьовські читання: школа теорії та практики» (Харків, 26-27.05.2022 р.; Харків, 4-6.04.2024 р.);

II Всеукраїнський відкритий круглий стіл «Сучасна мистецька освіта в умовах війни» (Харків, 28-29.05.2022 р.);

Tbilisi fifth international musicological conference «Interdisciplinary perspectives in musicology» (Тбілісі, 4-5.05.2023 р.);

«Вища музично-театральна освіта Харкова: 100 років єднання» (Харків, 24-25.10.2023 р.);

а також:

Перший Всеукраїнський конкурс науково-творчих презентацій імені Ірини Полусмяк (Харків, червень 2023 року).

Публікації. За темою дисертації опубліковано три статті в спеціалізованих фахових виданнях, рекомендованих і затверджених МОН України, а також одна стаття в науковому зарубіжному виданні, внесеному до міжнародних наукометричних баз:

1. Творчість композиторів Запоріжжя в контексті української музичної культури початку ХХІ століття. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2021. Вип. 35. С. 68–73, DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/35-4-9>

2. Музика у Харківському державному академічному театрі ляльок імені В. А. Афанасьєва: історіографічний та феноменологічний аспекти. *Fine*

Arts and Culture studies, 2022. Вип. 6. С. 12–21, DOI: <https://doi.org/10.32782/facs-2022-6-2c>

3. Виміри творчої діяльності композитора: досвід моделювання. *Fine Arts and Culture studies*, 2023. Вип. 4. С. 58–62, DOI: <https://doi.org/10.32782/facs-2023-4-8>

4. Palachova K. Semiosphere of musical communication in puppet theater (on the example of the latest performances of the Kharkiv State Academic Puppet Theater named after V. A. Afanasiev, Ukraine). *American Research Journal of Humanities & Social Science*, 2021. Vol. 04. P. 100–105.

Характеристика особистості здобувача.

Палачова Катерина Володимирівна здобула повну вищу освіту в Харківському національному університеті мистецтв імені І. П. Котляревського у 2020 році за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво», освітня програма «Композиція», ступінь магістра з присвоєнням професійних кваліфікацій «Композитор, науковець-дослідник, викладач закладу вищої освіти».

Навчався в аспірантурі ХНУМ імені І. П. Котляревського з 01.09.2020 по нині на кафедрі інтерпретології та аналізу музики (науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, доцент І. А. Романюк).

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана українською мовою з правильним вживанням лінгвістичної та спеціальної термінології. Стель викладених в дисертації матеріалів дослідження – науковий.

Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності. Під час виконання дисертації здобувач дотримувалася принципів академічної доброчесності. За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації.

Як результат попередньої експертизи дисертації Палачової Катерини Володимирівни у межах публічної презентації наукових результатів дисертації, проведеної на засіданні кафедри інтерпретології та аналізу музики Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського та повноти основних результатів дослідження

УХВАЛЕНО:

1. Дисертація Палачової Катерини Володимирівни «Виміри композиторської творчості в українській музичній культурі ХХІ століття», представлена на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 – Музичне мистецтво є ґрунтовним, самостійним, завершеним науковим дослідженням, що має наукову новизну, теоретичне та практичне значення отриманих результатів. Її зміст відповідає спеціальності 025 – Музичне мистецтво. Визначені мета та завдання повністю розв’язані, основні положення дисертації обґрунтовують наукову новизну. Обсяг та структура дисертації відповідають вимогам, що висуваються до дисертацій на ступінь доктора філософії.

Результати дисертації пройшли апробацію на 15 науково-практичних конференціях; основні положення відображено у 4 наукових публікаціях.

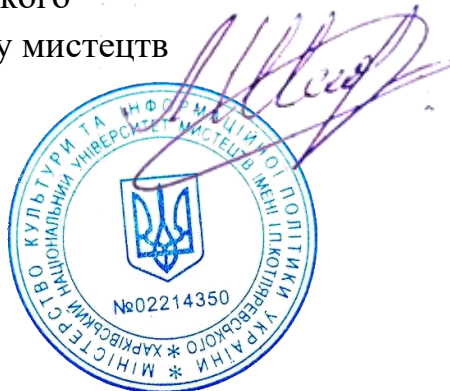
2. Викладене дозволяє дійти висновку, що дисертація **Палачової Катерини Володимирівни «Виміри композиторської творчості в українській музичній культурі XXI століття»** має теоретичну, практичну значущість, наукову новизну; її результати можуть бути запроваджені до науково-теоретичної та практичної сфер музичного мистецтва України. Дисертація, подана на здобуття ступеня доктора філософії, відповідає вимогам, передбаченим пунктами 10 та 11 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, та може бути представлена у разовій спеціалізованій вченій раді для присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» галузі знань 02 – «Культура і мистецтво».

3. Рекомендувати дисертацію **Палачової Катерини Володимирівни «Виміри композиторської творчості в українській музичній культурі XXI століття»** до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді для присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» галузі знань 02 – «Культура і мистецтво».

Результати дисертаційного дослідження обговорено і схвалено на публічній презентації наукових результатів дисертації, яку було проведено на засіданні кафедри інтерпретології та аналізу музики Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського.

Головуюча на публічній презентації наукових результатів дисертації:

Доктор мистецтвознавства, професор,
завідувач кафедри інтерпретології
та аналізу музики Харківського
національного університету мистецтв
імені І. П. Котляревського

Л. В. Шаповалова